

מרכז המידע למודיעיין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

15 בספטמבר, 2010

**הערכות IHH ללחימה נגד צה"ל והאלימות
שהפעילו פעילי הארגון כפי שהם מצולמים
ומתוארים בספרו של עיתונאי תורכי בשם שפיק
דינץ', אשר השתתף במשט של ה"מרמרה".**

עמוד השער של ספרו של שפיק דינץ' שכותרתו: ה"מאוי מרמרה מגואלת בדם"

כללי

1. בתורכיה יצאו לאור לאחרונה מספר ספרים אודות פרשת המשט. אחד מהם נכתב ע"י העיתונאי שפיק דינץ, **כתב העיתון הפופולארי חברטורק, ששה על גבי ה"מרמרה"**. שפיק דינץ תעד במצלמתו את העימות האלים בין פעילי IHH ותומכיהם לבין חיילי צה"ל, הצליח להסתיר את הצילומים מפני כוחות הביטחון הישראלים ולהבריח אותם לתורכיה.

2. **תיאור האירועים ע"י שפיק דינץ הינו מאוזן יחסית**, ויש בו משקל רב להתרחשויות שהוא באופן אישי ראה וחווה. בצד מתן במה, לעיתים נרחבת, לנרטיב של IHH, **המחבר אינו מהסס לחשוף גם את האלימות הרבה שהפגינו פעילי IHH נגד צה"ל ולמתוח ביקורת נגד ממשלת תורכיה על שלא מנעה את המשט**. העיתונאי כותב בהקדמה לספר: חייבים להודות שמשבר ה"מאוי מרמרה" היה הימור, **שנלקח בחשבון**. האנשים ברחוב התבטאו שישראל לא תאפשר לפרוץ את המצור. **אי מניעת האירוע ע"י ממשלת תורכיה, והתעקשות IHH להיכנס לעזה, הסתיימו בתגובה קשה ובלתי מתפשרת של ישראל** וגרמו לחימום מחדש של אזור המזרח התיכון".

3. הצילומים והתיאורים המילוליים המופיעים בספר **תואמים מידע רב שבידינו לפיו פעילי IHH נערכו מראש, על פי תוכנית סדורה, לקראת ניהול עימות אלים עם צה"ל**. המחבר מתעד במצלמתו כיצד במהלך העימות היכו פעילי IHH במוטות ברזל ואלות (שהוצאו ממקום מחבוא) **את חיילי צה"ל, חטפו שלושה מהם, היכו חיילי צה"ל פצועים לאחר שנחטפו**, וניסו להשליך את אחד החטופים לים. העיתונאי, שקודם לכן שמע את בולנט ילדרים מצהיר בראיון לתקשורת כי ההתנגדות תהיה פאסיבית, ראה ותעד כיצד "ההתנגדות הפאסיבית" המוצהרת הפכה בפועל להתנהגות אלימה.

4. מתיאורו ברור, **כי חיילי צה"ל פתחו באש רק לאחר שחיילים הותקפו ונתפסו כבני ערובה**. הוא גם מצטט את סגנו של יו"ר ה-IHH בולנט ילדרים, חסין אורוץ', שהדגיש כי לא היו ניסיונות מצד הממשלה בתורכיה להחזיר את המשט או למנוע ממנו להמשיך.

5. להלן מבחר צילומים ותיאורים מהספר **העוסקים בהכנות פעילי IHH ותומכיהם ללחימה, הממחישים היטב את האלימות הרבה שהופעלה על ידם נגד חיילי צה"ל**. בכמה מקרים בחרנו להצליב או לעמת תיאורים אלו עם המידע שבידינו אודות ההתרחשויות.

ההכנות לקראת הלחימה

1. שפיק דינץ כותב בספרו כי בין המתנדבים שעל גבי ה"מרמרה" התקיימו שיחות ערות בהן הועלתה האפשרות שישראל תתקוף את הספינה. **הפעילים היו מוכנים לכל תרחיש ואף הביעו נכונות למות**, והעיקר ש"המצור" יגיע לסימום (עמ' 23-24). תיאור זה תואם את המידע שהצטבר בידינו לפיו **שבעה מתוך תשעת ההרוגים הודיעו באופן זה או אחר על כוונתם למות כשהידים לפני העימות האלים** (ראו לקט מידע מה-12 ביולי 2010: "על-פי מידע מצטבר מתועד היטב שבעה מתוך תשעת ההרוגים בעימות האלים על גבי הספינה "מאוי

מרמרה" הודיעו לפני האירוע על שאיפתם להיות שהידים; שמונה מתוך התשעה השתייכו לארגונים תורכיים אסלאמיסטיים ואף אחד מהם לא היה פעיל שלום או זכויות אדם").

2. במהלך ההמתנה [לעימות] כמה פעילים **ערכו תרגילים מכינים לקראת התקפה ישראלית אפשרית**. הם התאמנו בשימוש בזרנוקים כדי להדוף ניסיון עלייה אפשרי של חיילי צה"ל לספינה; קיבלו הדרכה על השימוש במסכות גז; והוסבר להם כיצד להתנגד לחיילים (הישראלים). נאמר להם, כי עם כניסת הספינה לתחום המים (הטריטוריאליים) של ישראל יתוגברו מספר השומרים וינתן אות אזעקה לנוסעים. כל אחד **מהאחראים על ביטחון הנוסעים קיבל גזרה ומקום שעליו להתייבב בו בעת האזעקה** (עמ' 36-37).

İsra'il'in olası bir müdahalesine karşı gemide birkaç kez tatbikat yapıldı. Gaz maskesinin ve can yeleklerinin giyilmesininin gösterildiği tatbikatta askerlere nasıl direneleceği anlatılırken, yolculardan biri de yanında getirdiği sapanla alıştırmayı yapıyordu.

הכיתוב: על מנת לקדם מתקפה אפשרית נערכו על גבי הספינה מספר אימונים. באחד האמונים הודרכו הנוסעים כיצד לחבוש מסיכות גז וללבוש חגורת הצלה וכיצד להתנגד לפשיטה. בצילום: אחד מהנוסעים מתאמן בירי ברוגטקה שהביא עימו¹

İsra'il askerleri gemiye çıkarma yaparken, gemide bulunan yolcular da hazırlıklarını tamamlamıştı. Can yeleklerini giyip, gaz maskelerini takan bu kişiler ellerinde sopa ve demir çubuklarla askerlere direndi.

ברגע שהחיילים החלו לעלות על הספינה הנוסעים כבר השלימו את הכנותיהם. הם לבשו את חגורות ההצלה ומסיכות הגז והחלו להתנגד לחיילים באמצעות מוטות ברזל ואלות עץ שאחזו בידם.

¹ באונייה הוכנה כמות גדולה של רוגטקות מסוגים שונים. כמו כן נמצאו גולות, אבנים, ברגים ואומים שהוכנו ללחימה.

3. לאחר שנוצר מגע בין ה"מרמרה" לבין ספינות חיל הים הישראלי העירו [פעילי IHH ותומכיהם] את נוסעי האוניה כדי לחלק להם חגורות הצלה ומסיכת גז ולארגן את האנשים להתנגדות [לחיילי צה"ל]. **כאשר כל אחד מבעלי התפקידים התייצב בעמדות [שנקבעו מראש] הוצאו אלות ממקום מחבוא. "לאלות העץ שראיתי קודם התווספו מוטות ברזל".** **"אלה שנעתקו מהמעקים שהקיפו את האוניה"** (עמ' 43)² תיאור זה של שפיק דינץ, תואם מידע רב ומהימן שבידינו ועומד בניגוד מוחלט להתבטאות בולנט ילדרים במסיבת עיתונאים במהלך המשט לפיה **"איננו נושאים אפילו אולר אחד"**³ (עמ' 39).

4. שפיק דינץ מתאר, כי **"לפי התמונה שקלטתי, ההתנגדות מול אפשרות עליית החיילים הישראלים אינה הולכת להיות כל כך פאסיבית** (עמ' 43)⁴. יו"ר IHH נראה מעביר מידי פעם הנחיות תקיפות. **התברר "שהיה פער בין ההתנגדות הסבילה [עליה הוצהר] לבין ההכנות להתנגדות שהיו בעיצומן"**⁵. במציאות שנוצרה, כותב דינץ, נטלו העיתונאים את מצלמותיהם, החלו לתעד רגעים אלה, ושידרו אותם למערכות העיתונאים שלהם (עמ' 43).

5. בשעות שקדמו לתקיפה של צה"ל הופיע בולנט ילדרים, מנהיג IHH, מול מצלמות הטלוויזיה [של כתבים שהיו על גבי ה"מרמרה"] והכריז ש"בקרב אננו נעמוד מול הפרצוף האמיתי של ישראל". הוא ציין כי **"אנחנו כאן נגן על עצמנו. אננו מודעים למחיר שנצטרך לשלם. אבל לקחנו בחשבון שנצטרך להקריב [את] עצמנו בשביל האנושות. לא ניסוג אחורה. וכולם יראו את הנסיגה הישראלית"** (עמ' 44).

תיאור הלחימה

6. בסביבות השעה 04:02, כאשר שפיק דינץ' שהה על גבי הסיפון העליון, הופיעו סירות הזודיאק של צה"ל והקיפו את ה"מרמרה". הקשר הלוויני נותק והכתבים עברו לשדר בתדר הלוויני החלופי. מהסירות נורו רימוני גז, הלם ועשן. המבוגרים והנשים החלו להיכנס לבטן הספינה. **"בשלב זה האנשים שנקבעו להתנגדות [לצה"ל] לבשו את מסיכות הגז".** למתקפה הישראלית הזאת [באמצעות סירות הזודיאק] הגיבו הפעילים בפעולות הגנה. **קבוצה אחרת החלה להתיז מים על סירות הזודיאק באמצעות צינור כיבוי האש ולסנוור את החיילים בזרקורים.** חלק מהפעילים החלו להשליך בקבוקי זכוכית שלא פגעו במטרה, משום שה"מרמרה" והסירות היו בתנועה (עמ' 45-46).

² תיאור זה על הכנות מראש לקראת עימות אלים עם ישראל תואם מידע רב שבידינו. התיאום כלל בין השאר: קביעת עמדות, הכנת אמצעי לחימה, ארגון הקשר בין הפעילים, הכנת בית חולים שדה וצוות של חובשים בין קבוצות הפעילים בעמדות השונות.

³ על גבי המרמרה נמצאו 100 מוטות ברזל באורכים שונים, שהוכנו ממעקי הברזל של האוניה. כמו כן נמצאו 50 אלות עץ מאולתרות וכמו כן אלות "תקניות" שהועלו על גבי הספינה והוסתרו בתוך שמיכות מגולגלות. התבטאויות ילדרים לפיה אין בידי הפעילים "אפילו אולר אחד" הינה שקר מוחלט.

⁴ קודם לכן, לדברי שפיק דינץ, התבטא בולנט ילדרים במסיבת עיתונאים שכינס על גבי הספינה כי "אנחנו נתנגד באופן פאסיבי".

⁵ ההתבטאויות הפומביות של ילדרים, המופנות כלפי קהלי יעד מערביים וארגוני זכויות אדם שחברו ל-IHH, מתאפיינות בטרמינולוגיה מרוככת העושה שימוש במונחים "מטרות הומניטאריות" והתנגדות סבילה. כמו שמציין שפיק דינץ, **אכן קיים פער גדול** בין התבטאויות אלה לבין התנהלותו האמיתית של IHH בראשות ילדרים, כפי שחווה אותה דינץ.

Geminin üzerine alçalan helikopterin gelişini gören İHH İnsani Yardım Vakfı Başkanı Bülent Yıldırım elinde telsizi ve yüzündeki gülümsemeye bu fotoğraf karesine yansıdı.

הכתובית: יו"ר İHH בולנט ילדרים בעת שהמסוקים החלו להנמיך. הוא צולם כשהוא מחייך למצלמה ובידו מכשיר קשר.

7. זמן קצר לאחר הופעת סירות הזודיאק. החל להתקרב ל "מרמרה" מסוק סיקורסקי ולהנמיך מעל לגשר הפיקוד של הקברניט. לאחר שהמסוק התקרב החלו להשתלשל חיילי קומנדו בחבלים. **שלושה חיילים שירדו ליד גשר הפיקוד נתפסו על ידי קבוצת פעילים כבני ערובה מיד כאשר דרכו על גבי הסיפון. שלושת החיילים נלקחו כבני ערובה, והורדו לסיפון שמתחת⁶. בשלב זה החלו להישמע קולות ירי. לפי קולות הירי ניחש דינץ' כי המדובר בכדורי פלסטיק אבל, לדבריו, לא עבר זמן רב עד אשר השתמשו החיילים באש חיה⁷ (עמ' 46-47).**

⁶ לקיחת חיילים כבני ערובה במהלך עימות אלים אינה טקטיקה חדשה של İHH. בינואר 2010 ניהלו פעילי İHH עימות אלים עם כוחות הביטחון המצריים, שסירבו לאפשר כניסתם לרצועה, **ובמהלכו לקחו בני ערובה**. להלן תיאור ילדרים את האירוע: "...הם [כוחות הביטחון המצריים] עצרו שבעה מחברנו. **אנחנו הגבנו למתקפה שלהם. תפסנו בשבי שבעה חיילים מצריים. שחררנו שלושה חיילים שנפצעו**. נותרו בידינו ארבעה חיילים. היינו מוכנים לשחררם תמורת שחרור אנשינו. אחרי המתקפה הראשונה החיילים המצריים הקיפו אותנו הן בים וביבשה. היינו במצור [במצב זה] הם [היו] יכולים לתקוף אותנו שוב" (on5yirmi5.com, 5 בינואר 2010; <http://ihh.org.tr/12630>, 6 בינואר 2010).

⁷ על פי המידע שבידינו **ירו פעילי ה-İHH ותומכיהם אש מנשק חם מייד עם ירידת החיילים הראשונים מהמסוק**. אחד מחיילי צה"ל נפצע בברכו מיירי בכלי נשק שאינו צה"לי מייד עם רדתו לסיפון. חיילי צה"ל נאלצו להשיב באש חיה כאשר הם הותקפו ונשקפה סכנה ברורה לחייהם.

Helikopterden sarkatılan halatlarla gemiye inen silahlı İsrail askerleri yolcuların direnişiyle karşılaştı. Gemiye ilk inen üç askeri yakalayan gönüllüler askerleri sopa ve demir çubuklarla darp edip, kaptan koçkünün altındaki güverteye indirdi.

הכתובית: החיילים שהשתלשלו באמצעות חבלים מהמסוקים נתקלו בהתנגדות הנוסעים. שלושת החיילים הראשונים נתפסו והוכו במוטות ברזל ואלות עץ והורדו למרחב שמתחת לגשר הפיקוד של הקברניט.

גמיye inen silahlı tam teçizatlı üç İsrail askeri alkonulup darp edildikten sonra güverteden geminin içerisine götürüldü.

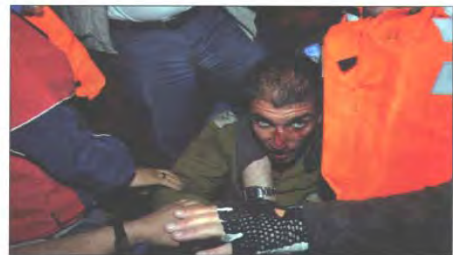
הכתובית: לאחר ששלושת החיילים החמושים היטב נחתו הם הוכו והובלו אל פנים האוניה.

8. הפעילים שהיו בהמתנה בסיפון העליון השכיבו את החיילים החטופים על הרצפה. החיילים הללו **קיבלו מכות ממוטות ברזל, אלות, בעיטות וסטירות. כמה פעילים ניסו להשליך לים את החיילים שהורדו לקומה התחתונה. אחד החיילים שניתלה באוויר בעת הניסיון להשליכו לים ניצל בזכות אנשים, שהתערבו ומנעו זאת.** החיילים שנפצעו בפניהם ובראשם הורדו לסלון שבקומה השנייה. החיילים שפניהם היו מגועלות בדם היו מפוחדים מאוד. אחד מהם, שהוחזק ע"י שני אנשים שהורידו אותו פנימה, זעק כל הזמן "בבקשה רופא" (עמ' 47).

דמור צחוק וסגפאלרל דוולנ וזרז גורז קנ אערסנדקו אסרל אקסרננו גמנאן אערסנא גטרנדנגנדל-ספודג קורקו סורנא ינאסורולו.

הכתובית: החייל שהוכה במוטות ברזל ואלות עץ. פניו היו מגועלות בדם והיה ניתן לראות את הפחד בעינו כאשר הובל אל בטן האוניה.

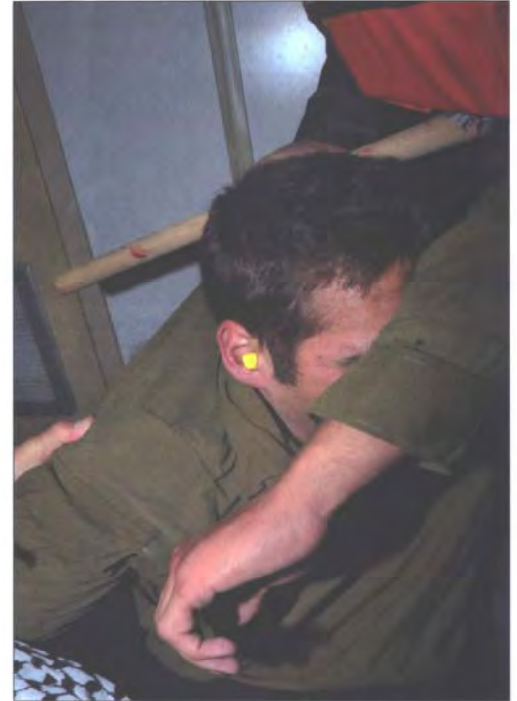
Rehin alınan askerler içeri götürüldüğünde tıpkı gemiye indiklerinde nasıl beklemedikleri bir duruma karşılaştırları içeri götürüldüklerinde de beklemedikleri bir duruma karşılaştı. İçeride belki de öldürüleceklerini düşünen askerlerin daha fazla dövülmesine araya giren bazı gönüllüler engel oldu.

הכתובית: החיילים שנלקחו בשבי הופתעו עם הכנסתם לבטן האוניה בדיוק כפי שהופתעו מתפיסתם עם נחיתתם עליה. ייתכן ובתוך תוכם הם חשבו, שהם יוצאו להורג. התערבות מספר מתנדבים מנעה מחיילי צה"ל לחטוף יותר מכות.

Askerin denize atılmasına yine bazı gönüllüler engel oldu. Öfkeli gönüllülere engel olan birkaç kişi bu askerin denize atılmasına son anda engel oldu.

הכתובית: כלי הנשק של החיילים שהורדו לסיפון העליון הושלכו לים⁸. היה גם ניסיון להשליך לים את אחד החיילים.

Geminin koridorlarında doktorlar bir yandan yaralıları müdahale ederken, bir yandan da bazı yolcular engellemelere rağmen askerleri dövmeye devam ediyordu.

הכתובית: כאשר הרופאים ניסו לטפל בחיילים החטופים, שהיו במסדרונות. הם ניסו במקביל למנוע מהנוסעים להמשיך ולהכות בחיילים.

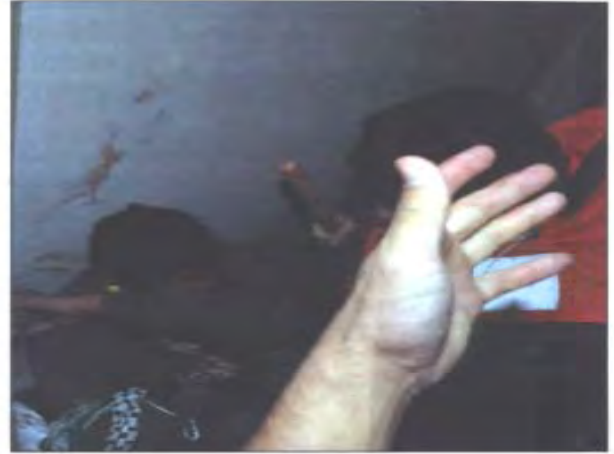
Güverteye indirilen askerlerin üzerindeki silahlar alınıp denize atılırken, askerlerden biri de aşağı sarkıtılarak denize atılmak istendi.

הכתובית: התערבות מספר מתנדבים מנעה ממתנדבים זועמים אחרים להשליך את החיל לים.

⁸ על פי המידע שבידינו עשו פעילי IHH שימוש נגד חיילי צה"ל בשלושה כלי נשק שנחטפו מידי לוחמי השייטת. ככל הנראה שניים מהם הושלכו לים. כמו כן הושלכו לים 1-2 כלי נשק, שאינם בשימוש חיל הים, שלפחות מאחד מהם נורתה אש לעבר חיילי השייטת עם ירידתם מהמסוק.

Rehin alman askerlerden birinin başında elinde sopayla bekleyen bu kişinin elinden İsrail askerini almak zor oldu. Askerlerin dövülmesine engel olmak isteyen gönüllülere kulak asmayan bu kişi, askeri dövmeyle devam ediyordu.

הכתובית: היה קושי להוציא את החיילים החטופים מידיו של האיש עם האלה ביד. האיש לא נשמע לבקשות המתנדבים שרצו להגן על החייל והמשיך להכות אותו.

9. במקביל לתפיסת החיילים כבני ערובה החלו להישמע מהמסוקים קולות ירי⁹. **לדברי שפיק דינץ' חיילי הקומנדו, שקודם השתמשו בכדורי פלסטיק, עברו לירי באש חיה.** רוב האנשים שנהרגו שהו על גבי הסיפון העליון אולם כמה מהם נהרגו או נפצעו גם בקומות הנמוכות יותר. רופאים וחלק מהפעילים, שראו את המתים, טענו ששני אנשים נהרגו כתוצאה מכדורים שנורו בראשם (עמ' 48).

10. כאשר שפיק דינץ' ראה את תפיסת שלושת חייל צה"ל והכאתם ע"י הפעילים הוא הבין שהעניין יצא משליטה ותאר לעצמו שאנשים רבים ינהרגו. בתוך זמן קצר, כ-20 דקות, היו תשעה הרוגים ויותר מ-30 פצועים. **הקריאה של ראשי IHH להפסיק את ההתנגדות מנעה מספר גדול יותר של הרוגים (עמ' 48).**

האם עשו השלטונות התורכים ניסיון להניא את פעילי ה-IHH מלצאת למשט?

11. תורכיה תבעה מישראל להתנצל על מעשיה, ישראל דחתה את תביעתה והאשימה אותה בתמיכה במשט. היועץ הראשי לראש הממשלה **אברהם קאלין**, בסיוור שערך בארה"ב, [לאחר המשט], **מסר שהשלטונות ניסו להניא את פעילי IHH לצאת למשט: "ניסינו לשכנע אותם, הבהרנו להם את הקשיים והסיכונים, ושישקלו שוב אם לצאת או לא"**. (עמ' 78).

12. בביקורת שהשמיעו ראשי האופוזיציה נגד המשטר הם בקשו לדעת מדוע לא עלו חברי הפרלמנט של AKP (מפלגת השלטון) הספינה "מרמרה". **לדברי דינץ' ה-MIT (סוכנות הביון המרכזית) הזהירה את הממשלה ועל סמך אזהרה זאת ויתרו חברי הפרלמנט על העלייה (עמ' 78).**

⁹ גרסת IHH כאילו נורתה אש מהמסוקים לעבר הפעילים התורכים **אינה נכונה**. חיילי צה"ל על גבי ה"מרמרה" ירו באופן נקודתי לעבר פעילים שתקפו אותם, כשנשקפה סכנה לחייהם. לא נורתה אש מהמסוק.

13. **אסלי אידינטאש** (ASLI AYDINTAŞ) עיתונאי מהעיתון מליית (הנוקט קו אופוזיציוני ל-AKP) פרסם **ראיון עם חסין אורוץ' סגנו של בולנט ילדרים**. בראיון התבקש סגנו של ילדרים להגיב לטענה, שכאשר התקרר המשט לחופי ישראל התקיימו התייעצויות בין IHH לבין ה-MIT וה-AKP שבהן הומלץ בפני IHH שלא להמשיך במשט. **חסין אורוץ' הגיב באומרו כי "לא התקבלה שום המלצה של ה-MIT ושל ה-AKP. זה היה מבצע ממושך... ובמשך חודשיים פרסמנו בתקשורת על היציאה הזאת. חוץ מזה לא היה שום דיון. נוכל לומר בברור שלא היו ניסיונות להחזיר אותנו ולא הגיעה שום הצעה כזאת מה-MIT. ה-IHH הוא שהחליט ולא הסתיר זאת מאף אחד..."** (עמ' 73-74).